

ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«БЕРЕЖАНСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директорка коледжу

Світлана ПИЛИПИШИН

« 09 » 04 2025р.

**ПРОГРАМА ФАХОВИХ
ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ**

для прийому на навчання

освітньо-професійний ступінь «Фаховий молодший бакалавр»
за спеціальністю D1 «Облік і оподаткування»
на базі освітньо-кваліфікаційного рівня
«Кваліфікований робітник»

Розглянуто і схвалено на засіданні циклової комісії
спеціальних економічних дисциплін

Протокол № 8 від « 26 » березня 2025 р.

Голова циклової комісії В.Рудник Валентина РУДНИК

БЕРЕЖАНИ 2025

ВСТУП

Випускники професійно-технічних училищ, які здобули освітньо-кваліфікаційний рівень «Кваліфікований робітник» вступають на 1 курс скороченого терміну і планують навчатися за навчальними планами спеціальності D1 «Облік і оподаткування» та отримати освітньо-кваліфікаційний рівень «Фаховий молодший бакалавр».

Фахові випробування є складовою цілісного навчально-виховного процесу у вищій школі і спрямовані на оцінювання професійних знань та умінь майбутнього фахового молодшого бакалавра.

Мета фахових випробувань – виявлення та оцінка рівня підготовки до навчання за скороченим терміном в коледжі за освітньо-кваліфікаційним рівнем «Фаховий молодший бакалавр» та відбір осіб, які за рівнем знань та вмінь відповідають вимогам освітньо-кваліфікаційної характеристики «Кваліфікованого робітника». Для успішного засвоєння освітньо-професійної програми абітурієнти повинні мати диплом кваліфікованого робітника та здібності до оволодіння знаннями, уміннями і навичками в галузі облікових дисциплін. Конкурсні фахові вступні випробування для вступу на навчання здійснюються фаховою атестаційною комісією. Завданням фахових вступних випробувань є оцінка рівня фахової підготовки кваліфікованих робітників, виявлення глибини теоретичних знань, практичних вмінь і навичок та можливості застосування набутих знань при складанні фахових випробувань. Завдання фахових випробувань охоплюють знання та вміння студентів з дисциплін циклів професійної підготовки.

Під час підготовки до випробування необхідно звернути увагу на те, що абітурієнт повинен:

Знати: основи організації та принципи бухгалтерського обліку на підприємстві; предмет і метод обліку; форми обліку та План рахунків; порядок відображення господарських операцій в системі бухгалтерських рахунків та подвійного запису; порядок складання первинних документів й облікових регістрів; систему нормативно-правового регулювання бухгалтерського обліку.

Вміти: користуватися правилами та прийомами обліку господарських процесів; застосовувати певні принципи бухгалтерського обліку і звітності для визначення особливостей бухгалтерського обліку та специфіки його ведення; аналізувати та інтерпретувати наявну облікову інформацію; використовувати облік як основний засіб одержання достовірної інформації для прийняття економічно обґрунтованих рішень.

1. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ

Прийом на навчання за ОКР «фаховий молодший бакалавр» за спеціальністю D1 «Облік і оподаткування» здійснюється відповідно правилам прийому Положення про фахове випробування осіб, які здобули освітньо-кваліфікаційний рівень «Кваліфікований робітник». Для проведення фахових вступних випробувань на навчання за ОКР «фаховий молодший бакалавр» створюється фахова атестаційна комісія. Конкурсні фахові вступні випробування проводяться в у формі письмового екзамену у терміни згідно графіку проведення вступних випробувань затвердженого головою приймальної комісії. Для складання вступного іспиту абітурієнти отримують екзаменаційний білет, який містить питання з переліку, наведеного у програмі. Виконання завдань фахових випробувань оцінюється в балах. Під час складання фахових випробувань забороняється користуватися мобільними телефонами, іншими допоміжними засобами та будь якими літературними джерелами. Форма проведення фахових випробувань спрямована на створення сприятливих умов для об'єктивного оцінювання знань абітурієнтів. Тривалість підготовки вступника до відповіді не більше 30 хвилин.

2. ПЕРЕЛІК ДИСЦИПЛІН, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ФАХОВЕ ВИПРОБУВАННЯ

На фахові вступні випробування для здобуття ОКР «фаховий молодший бакалавр» виносяться наступні дисципліни:

1. Бухгалтерський облік
2. Податкова система

3. ПЕРЕЛІК ТЕМ ТА ПИТАНЬ З ДИСЦИПЛІН, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ФАХОВЕ ВСТУПНЕ ВИПРОБУВАННЯ:

3.1 БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК

Тема 1. Загальна характеристика бухгалтерського обліку.

Мета та сутність бухгалтерського обліку. Види обліку в залежності від призначення облікової інформації: оперативний, статистичний, бухгалтерський. Виділення в складі бухгалтерського обліку фінансового та управлінського обліку. Призначення податкового обліку. Вимірники бухгалтерського обліку, їх види, взаємозв'язок і значення. Користувачі облікової інформації. Основні принципи бухгалтерського обліку.

Тема 2. Предмет і метод бухгалтерського обліку.

Характеристика бухгалтерського обліку, його предмет. Об'єкти бухгалтерського обліку: господарські засоби та їх джерела, господарські процеси та їх результати. Класифікація господарських засобів та джерел їх утворення. Активи, капітал, зобов'язання. Поняття про метод бухгалтерського обліку. Основні складові методу: документація, інвентаризація, оцінка, калькуляція, рахунки, подвійний запис, баланс, бухгалтерська звітність.

Тема 3. Бухгалтерський баланс.

Будова та призначення бухгалтерського балансу. Актив, пасив, статті балансу та загальне поняття про господарські операції. Види балансів. Зміни в балансі спричинені господарськими операціями. Рівність підсумків активу та пасиву балансу при зміні суми його статей під впливом подвійного відображення господарських операцій на рахунках.

Тема 4. Рахунки бухгалтерського обліку і подвійний запис.

Поняття про рахунки бухгалтерського обліку та їх будова: дебет і кредит, обороти і залишки (сальдо). Взаємозв'язок між рахунками і балансом. Рахунки

активні та пасивні, синтетичні та аналітичні., їх призначення, особливості та взаємозв'язок. Значення та принципи класифікації рахунків. Балансові та позабалансові рахунки. Класифікація рахунків за економічним змістом. Класифікація рахунків за призначенням і структурою. Подвійний запис господарських операцій та його контрольне значення. Кореспонденція рахунків. Бухгалтерська проводка. Поняття про субрахунки та їх призначення. Узагальнення даних поточного обліку. Роль оборотних відомостей в обліку, їх види і контрольне значення.

Тема 5. План рахунків бухгалтерського обліку.

План рахунків бухгалтерського обліку, його роль та призначення. Види Планів рахунків. Структура Плану рахунків. Характеристика класів Плану рахунків. Інструкція до Плану рахунків.

Тема 6. Первинне спостереження, документація і інвентаризація.

Поняття про документацію та бухгалтерські документи як основні носії економічної інформації, їх значення. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку. Класифікація документів, їх перевірка та опрацювання. Документообіг та його організація. Зберігання документів. Інвентаризація та її роль. Види інвентаризації та порядок проведення. Виявлення результатів інвентаризації та відображення їх у обліку.

Тема 7. Форми бухгалтерського обліку.

Облікові реєстри, їх будова, призначення та класифікація. Методика і техніка облікової реєстрації. Виправлення помилок в облікових реєстрах. Коректурний спосіб. Спосіб «червоне сторно». Спосіб додаткових записів. Характеристика, основні різновиди форм ведення бухгалтерського обліку. Поняття про форми обліку: меморіально – ордерна, Журнал-Головна, журнально-ордерна, автоматизована форми бухгалтерського обліку.

Тема 8. Облік господарських процесів.

Методологічні основи обліку кругообігу засобів, загальна схема їх обліку. Облік процесу постачання. Облік процесу виробництва. Склад і калькуляція витрат на виробництво. Облік готової продукції. Облік заробітної плати. Облік процесу реалізації. Визначення та облік фінансових результатів. Ціна продажу. Прибутки. Збитки.

Тема 9. Основи бухгалтерської звітності.

Основні форми і показники бухгалтерської звітності в сучасних умовах. Порядок складання, розгляду і затвердження звітності. Організація отримання

інформації для складання звітності. Економічні показники для оцінки економічного і фінансового стану підприємства.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Блакита, Г. В., Ромашевська. Бухгалтерський облік: практикум : навч. посіб. ; М-во освіти і науки України, Київ. нац. торг.-екон. ун-т, Вінниц. торг.-екон. ін-т. Київ : Центр учб. літ., 2021. 151 с.
2. Бухгалтерський облік у виробничих та агросервісних кооперативах : підруч. для студ. вищ. навч. закл. М-во освіти і науки України. 3-тє вид., перероб. та допов. Київ : SBA Print, 2022. 508 с.
3. Бухгалтерський облік II : навч. посіб. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2020. 326 с.
4. Бухгалтерський облік: навч. посіб. Ірпінь : Університет ДФС України, 2021. 388 с.
5. Бухгалтерський облік. Основи теорії та практики: підручник. 4-те вид., доопрац. і допов. Львів : Вид-во Львів. політехніка, 2018. 278 с.
6. Сук Л. К., Сук П. Л., Нестеренко С. С. Калькулювання собівартості сільськогосподарської продукції: монографія ; за ред. П. Л. Сука ; М-во освіти і науки України, Відкрит. міжнар. ун-т розвитку людини «Україна». 2-ге вид. Київ : Каравела, 2023. 293 с.

3.2. ПОДАТКОВА СИСТЕМА

Тема 1. Суть і види податків.

Економічна сутність і функції податків Податки як економічна, фінансова категорія. Специфічні ознаки податків, їх характеристика. Податки – головне джерело надходжень до бюджетної системи. Форми організації податкових відносин. Визначення податків, зборів, обов’язкових відрахувань. Функції податків як прояв їх сутності. Фіскальна і регулююча функції податків, їх зміст. Об’єктивна необхідність податків. Умови і причини функціонування податків. Роль держави у виникненні, розвитку та використанні податків. Значення податків. Роль податків у перерозподілі національного доходу.

Тема 2. Акцизний податок та мито.

Акцизний податок як форма специфічних акцизів. Платники акцизного податку. Об’єкт оподаткування, групи товарів, що оподатковуються акцизним податком. Види ставок акцизного податку. Пільги з акцизного податку, умови їх застосування. Особливості справляння до державного бюджету акцизного

податку з алкогольних та тютюнових виробів. Марки акцизного податку. Строки сплати акцизного податку та подання відповідної декларації.

Митно-тарифна політика держави. Термінологія митної справи: митна територія, митний кордон, перетин митного кордону, митне оформлення, митне оподаткування, митний контроль, митна декларація та декларанти. Єдиний митний тариф України. Види мита. Види ставок мита. Порядок розрахунку та сплати.

Тема 3. Податок на додану вартість.

Податок на додану вартість: сутність, функції, етапи розвитку. Об'єкт нарахування і база нарахування податку на додану вартість.

Порядок формування податкового кредиту з податку на додану вартість. Визначення податкового зобов'язання. Виникнення і порядок погашення бюджетного відшкодування.

Тема 4. Податок на прибуток підприємств.

Загальна характеристика прибутку підприємств як об'єкта оподаткування. Платники податку та об'єкт оподаткування. Порядок визначення оприбуткованого прибутку. Ставки податку на прибуток підприємства і сфера їх застосування.

Тема 5. Податок на доходи фізичних осіб.

Податок на доходи фізичних осіб як форма індивідуального оподаткування. Платники податку. Об'єкт оподаткування, його склад. Порядок розрахунку загального місячного оподатковуваного доходу, чистого річного оподатковуваного доходу, іноземних доходів як об'єкту оподаткування. Податкові соціальні пільги: суть, розмір, умови надання. Порядок нарахування та сплати податку на доходи фізичних осіб.

Тема 6. Спрощена система оподаткування.

Суть та необхідність застосування спрощеної системи оподаткування. Види спрощених систем оподаткування суб'єктів господарювання. Перелік податків і зборів, сплату яких замінено єдиним податком. Платники єдиного податку.

Тема 7. Плата за ресурси та послуги.

Система ресурсних платежів: суть і значення. Мета запровадження плати за природні ресурси. Порядок використання коштів, що надходять у вигляді плати за спеціальне використання природних ресурсів. Складові системи ресурсних платежів.

Плата за землю та її форми: земельний податок і орендна плата за землю. Суб'єкти, об'єкти та пільги по платі за землю. Грошова оцінка землі. Механізм нарахування плати за землю, порядок і строки її сплати.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Конкурсний бал вступника, який виявив бажання навчатись за спеціальністю D1 «Облік і оподаткування» та набути освітньо-кваліфікаційний рівень «фаховий молодший бакалавр», визначається як середній бал за компетенції, виявлені вступником під час проведення випробування (оцінюється за 200 - бальною шкалою).

У процесі визначення цього середнього балу враховуються:

- відповідь вступника на перше запитання (оцінюється від 0 до 50 балів);
- відповідь вступника на друге запитання (оцінюється від 0 до 50 балів);
- відповідь вступника на третє запитання (оцінюється від 0 до 50 балів);
- відповідь вступника на додаткові запитання, призначені для діагностики рівня компетенцій, набутих ним у процесі навчання за освітньо - кваліфікаційним рівнем “ кваліфікований робітник ” (оцінюється від 0 до 10 балів).

Оцінювання відповідей вступників здійснюється, спираючись на такі критерії (з заокругленням до десятої бала):

90% – 100% від максимальної кількості балів вступник отримує за таких умов: – повністю та послідовно розкритий зміст матеріалу, поставленого завдання; – вільне володіння спеціальною термінологією; – досконале застосування набутих компетенцій для правильного вирішення всіх поставлених завдань;

75% – 89% від максимальної кількості балів вступник отримує за таких умов: – послідовно розкритий зміст матеріалу, поставленого завдання; – вільне володіння спеціальною термінологією, можливі деякі неточності; – правильне застосування набутих компетенцій для вирішення більшості поставлених завдань;

60% – 74% від максимальної кількості балів вступник отримує за таких умов: – зміст питання викладено частково, не завжди послідовно; – у відповідях є помилки у використанні окремих понять; – під час вирішення поставленого завдання вступник лише за сторонньою допомогою здатен використовувати набуті компетенції; 1% – 59% від максимальної кількості балів вступник отримує за таких умов: – основний зміст завдання не розкрито; – допущені грубі помилки у відповідях; – відсутнє володіння спеціальною термінологією; 0 балів вступник отримує у разі відмови відповідати на запитання.

Особи, які набрали під час проведення випробування у підсумку менш як 100 балів, не рекомендуються до зарахування на навчання в технікумі за спеціальністю D3 «Менеджмент» та позбавляються права подальшої участі у конкурсі. Такий висновок фахової атестаційної комісії записується у протоколі у графі «Примітка» та в відомості фахового випробування у графі «Примітка».

ЛІТЕРАТУРА:

1. Митний кодекс України. Відомості Верховної Ради України: документ 4495-17, редакція від 01.01.2018 року. URL : www.rada.gov.ua.
2. Податковий кодекс України. Офіційний вісник України від 02.12.2010., № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
3. Біляк Ю.В., Тітенко З.М. Податкова система: Навчальний посібник К.: НУБіП України, 2021. 634 с.
4. Волохов І.С. Податкова система: навчальний посібник. Харків : Видавництво «Діса плюс», 2019. 402 с.
5. Зоря О. П. Податкова система: навчальний посібник. Запоріжжя : ФОП Мокшанов В. В., 2019. 172 с. 6. Мединська Т. В., Чабанюк О. М. Спеціальні податкові режими: загальні положення, облік і звітність: Навчально-практичний посібник. К.: Алерта, 2017. 240 с.
7. Адміністрування податків, зборів, платежів: навч. посіб. за заг. ред. В.П. Хомутенко. Одеса: «Атлант», 2015. 314 с.
8. Луцик А.І. Адміністрування податків. Навчальний посібник. Тернопіль: ТНЕУ, 2017. 282 с.
9. Макурін А.А. Теорія оподаткування : навч. посіб. Дніпро : НТУ «ДП», 2018. 75 с.
10. Сенченко В. Б. Податкова система. Практикум : навч. посіб. В. Б. Сенченко К.: «Центр учбової літератури», 2019. 160 с.